

«La repercussió de la pandèmia vindrà quan vencin els préstecs del Govern»

JAUME BARTUMEU Excap de Govern

VICTORIA GÓMEZ PÉREZ
ANDORRA LA VELLA
@victoriagomezp

L'excap de Govern Jaume Bartumeu va presentar la setmana passada el quadern *Apunts al canvi de model (2009-2021)*, el primer d'una sèrie que pretén desvelar el futur del sector financer andorrà, així com l'endeutament públic i la qüestió europea. A més, es mostra dur i escèptic a parts iguals pel que fa a les relacions entre l'Executiu actual i Brussel·les.

–Per què ha decidit publicar aquest quadern sobre el futur de la banca?

–Perquè la banca andorrana té un paper molt important en la nostra economia i en el mercat laboral, ja que hi ha un percentatge de treballadores i treballadors molt elevat en el sector. A més, fins als últims mesos com a mínim, ha jugat un paper essencial en el finançament de l'Estat, a partir de la constatació que som un país que no té banc central ni moneda pròpia i, per tant, les fusions que s'estaven covant i que s'han concretat en adquisicions mentre acabàvem d'enllestir el quadern ens van fer pensar que era el moment de parlar-ne.

–Quina és la principal conclusió?

–Una enorme preocupació pel fet que, ja abans de la pandèmia, el sector financer marcava una gran davallada i els ingressos i el rendiment de les entitats bancàries fa anys que va en decrement. Això haurà de fer replantejar, als Consells d'Administració, els models de negoci actuals i crec, amb perspectiva de país, que s'ha de fugir del secretisme que ha imperat els últims 30 anys i promoure un debat que vagi en la línia de dir que, bé, la banca és essencial, sí, i que Andorra ha de ser solvent, potent i dinàmica, però que som un país democràtic i social i que l'Estat té el dret, i jo diria l'obligació, d'intervenir en la regulació de l'activitat econòmica i tots hem de saber cap a on va la banca i la millor manera és posant els papers damunt la taula amb llum i explicacions.

–I cap a on va la banca?

–No ens ha d'agafar un pessimisme nacional, en el sentit que l'evolució decreixent dels rendiments de l'activitat bancària no és una exclusiva d'Andorra, sinó que també ocorre a l'entorn d'Europa. Nosaltres el que volem és que se'n parli, més enllà dels secretismes i de les decisions que prengui el Govern sense explicar-les al Consell General.

–Vostè recomana llegir el darrer informe del Fons Monetari Internacional (FMI). Què hi diu d'Andorra?

–Jo crec que és important, perquè una part de l'informe parla de la necessitat de reforçar la solidesa dels bancs per tal de promoure la recuperació i hi ha un capítol en què s'assenyala la situació complicada i complexa d'algunes entitats bancàries per la seva exposició a un endeutament i a una morositat important.

Fins i tot, l'FMI posa el dit a la llaga quan reconeix que hi ha una exposició a parts implicades, com accionistes endeutats amb l'entitat, i això requereix augmentar el coixí dels fons propis. És interessant perquè la mateixa banca que va aplaudir, per no dir que va aconsellar fermament, el Govern perquè s'adherís a l'FMI, una vegada va arribar la primera avaluació andorrana va passar al silenci més escandalós, i per això en el nostre quadern oferim a tothom la possibilitat de llegir la nota completa.

–Quina serà la repercussió de la pandèmia en el sector financer?

–Seria temerari avançar una resposta a aquesta pregunta, perquè la repercussió vindrà quan comencin a vèncer els préstecs que s'han donat amb el suport del Govern a empreses i professionals. És de preveure, i afegeixo en majúscules, dissortadament, que hi haurà un augment de la morositat; en funció de les provisions que hagi fet cadascuna de les entitats, la repercussió serà més o menys dolorosa, però repercussió n'hi haurà. No ens podem posar una bena als ulls i pensar que el resultat de la pandèmia no comportarà un menyscapse en l'activitat de les empreses, sobretot tenint en compte que, aquí com arreu, els governs moguts per la seva voluntat d'apuntalar l'activitat econòmica han avalat préstecs a empreses que abans de l'arribada de la Covid-19 ja estaven ferides. I això tindrà conseqüències per la banca i pel conjunt de l'economia i, directament, pel Govern.

–Li preocupa la fusió dels bancs?

–A mi em preocupa a escala laboral perquè bona part dels treballadors tenen una qualificació professional que no és fàcilment reconduïble cap a un altre sector de l'economia. És evident que les fusions acostumen a portar una carreta d'acomiadaments i això ens preocupa, perquè no veiem cap sensibilitat social per part del Govern. A més, i no menys important, hi ha la qüestió que totes i tots els ciutadans d'aquest país som consumidors d'activitats bancàries i el fet que es tanqui el marge de poder escollir condicions va en detriment de la lliure competència que recull la Constitució i els interessos de tots nosaltres. És a dir, ens estem acostant perillosament a un monopoli bancari.

–Sovint ens fixem en altres microestats i, en aquest sentit, destaca que Liechtenstein té una gran quantitat d'entitats bancàries.

–Liechtenstein no és un mal model per a Andorra, com tampoc ho és Luxemburg, país membre de la Unió Europea. Però els responsables polítics de Liechtenstein saben des de fa anys el model de país que volen, mentre que nosaltres, aquí, no acabem de trobar la manera de definir-lo, ja que els que governen continuen pensant que la situació és tradicional i no necessita un gran acord d'Estat, perquè amb la majoria par-

►► L'excap de Govern Jaume Bartumeu al seu despatx de la capital.

“

«No anem bé si qui marca les iniciatives empresarials en el sector de la neu és un banc que suporta un deute importantíssim»

«És evident que les fusions acostumen a portar una cartera d'acomiadaments [...] no veiem sensibilitat social del Govern»

lamentària del seu tripartit en tenen prou. Em sap molt de greu que ni tan sols hagi cap intenció de fer un dibuix de país diferent.

–Què opina de la fusió d'EMAP i Ensis amb Crèdit Andorrà, tenint en compte que ambdues societats tenen deutes amb el mateix banc?

–No anem bé si qui marca les iniciatives empresarials en el sector de la neu és una entitat bancària que suporta un deute importantíssim amb les estacions d'esquí, perquè podem arribar a intuir que les decisions es prenen en un Consell d'Administració que no és ni el d'EMAP ni el d'Ensis. Crec que els bancs prou feina tenen com per haver d'anar a decidir estratègies empresarials turístiques que hauria de prendre el Govern del país. Dona la sensació que tot el que està passant en els últims mesos és una fugida endavant, perquè algú sap des del 8 d'abril que l'FMI li demana que amplii el seu coixí de fons propis i a aquest li sembla que la millor idea és adquirir una entitat menor. És una decisió empresarial que respecto; ja veurem ben aviat la seva incidència. Però jo no soc l'auditor de cap entitat financera.

–Vostè va negociar l'acord monetari amb Europa i afirma que el fet que el Banc Central sigui el prestador de darrera instància queda al marge.

–Sí, el deixa a banda, de manera que caldria encetar una nova negociació. Això avui dia no és possible i anar insinuant que el Banc Central serà el prestador de darrera instància no és responsable, ja que abans hem d'aclarir, plantejar i discutir si podem trobar un model d'èxit com el de Liechtenstein, o bé preferim anar-nos degradant. És millor no anar a buscar els països veïns i intentar la via que demanava l'Associació de Bancs? Jo ho veig complicat, però si ells ho proposen i el Govern ho ha d'assumir, s'hauria d'explicar al Consell General i a l'opinió pública. És millor la via europea? Potser sí, però s'han de fer actuacions que no s'estan fent.

–Com per exemple?

–La llibertat d'establiment i prestació de serveis una vegada s'hagi tancat l'acord d'associació. Hem de saber que els consumidors tindrem la possibilitat de rebre la prestació de serveis bancaris d'entitats que no estiguin instal·lades a Andorra, però siguin europees. Ara bé, si algú demana que això no sigui possible, potser que ens assabentéssim tots sense enganyar els sectors professionals, oi?

–Per què proposa el Banc de França?

–La Comissió Europea no ha amagat a Andorra que França i Espanya tenen una facultat d'observació i manifestació que pot conduir les negociacions sobre l'acord d'associació. En temes bancaris, per molt que algú ho vulgui dissimular, ambdós països tenen un paper essencial en les converses i, per tant, qualsevol de les dues vies és bona. Quina és la millor? Sense menystenir Espanya, a França tenim una doble relació amb el vincle entre el cap d'Estat de França i Andorra i això crec que ens pot obrir més portes. A més, el preàmbul de la Constitució diu que hem de vetllar per mantenir les bones relacions amb els països veïns, així que per què hem d'anar a buscar padrins més enllà dels Pirineus?

–Vostè creu que el Govern «hauria de millorar la seva aproximació a Europa». Què vol dir això?

–Ara em faria explicar no el pròxim quadern, que serà el de l'endeutament, sinó l'altre que tractarà la Unió Europea. Però el que no hauria de seguir fent el Govern és explicar sopars de duro.

–Quina opinió li mereix l'arribada de Grifols al Principat?

–Per dinamitzar l'economia no s'ha de tenir només un assessor de màrqueting i comunicació. També cal una estratègia de futur, i l'Hortitzó 23 és un catàleg de bones intencions amb horitzó a les pròximes eleccions generals. A mi no em sembla malament que vingui una multinacional a fer una inversió al país, però no em sembla normal modificar una llei a velocitat supersònica perquè ve una empresa, ja que pot ser que altres inversors interessats en el país no ho hagin acabat d'entendre. ≡